

TIKAN KOULU
Lukuvuosisuunnitelma
2025–2026
Kasvun ja oppimisen palvelut

JYVÄSKYLÄ

Lukuvuosisuunnitelma käsitelty

	PVM
Vanhempainyhdistys tms.	29.9.2025
Oppilaskunta	lokakuu -25
Henkilökunta	elo-lokakuu -25

Lukuvuosisuunnitelma hyväksytty **13.3.2026**

Sami Lahti
Palvelujohtaja

Muutosloki

Päivämäärä	Luku	Lyhyt kuvaus muutoksesta	Tekijä
20.8.-30.9.		jatkuvaa muutosta tiimien tekemänä	

Sisällys

Sisällys.....	3
1 Kasvu ja oppiminen Jyväskylässä	4
2 Organisaatio ja henkilöstö	4
2.1 Koulun henkilöstön organisoituminen	4
2.2 Kasvun ja oppimisen palveluiden organisaatio	7
3 Lukuvuoden 2025–2026 toiminta.....	7
3.1 Työajat.....	7
3.2 Opetuksen yleinen järjestäminen.....	8
3.3 Koulun ulkopuolella annettava opetus	9
3.4 Opetuksen yhteydessä järjestettävä muu toiminta	11
3.5 Osallisuus, yhteistyö ja viestintä	12
3.6 Muut kehittämisen kohteet.....	14
4 Kasvun ja oppimisen tuki.....	15
4.1 Oppimisen ja koulunkäynnin tuki meidän koulussa	15
4.1.1 Yleisopetus.....	15
4.1.2 Toiminta-alueittain järjestettävä opetus	17
4.2 Kasvun ja oppimisen tuki perusopetuksessa.....	17
4.3 Tuki kasvun ja oppimisen palveluissa.....	17
5 Kehittämisohjelma 2023–2025	18
5.1 Vuorovaikutustaidot ja yhteisöllisyys	18
5.2 Toimintaympäristön rakenteet ja prosessit	19
5.3 Osaavat ja hyvinvoivat ammattilaiset.....	19
5.4 Yhteisöllinen johtaminen, tietoperustaisuus ja laadun arviointi.....	20
6 Kaupunkistrategiasta nousevat muut teemat.....	21
6.1 Kansainvälisyys.....	21
6.2 Resurssiviisuus.....	23
6.3 Liikunnallinen elämäntapa	24
6.4 Kulttuuri	26
6.5 Elinvoima.....	27
7 Suunnitelmat.....	28
7.1 Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma	28
7.2 Opiskeluhoitosuunnitelma	28
7.3 Ympäristösuunnitelma	28
7.4 Muut suunnitelmat	30

1 Kasvu ja oppiminen Jyväskylässä

Kasvun ja oppimisen palvelut vastaavat Jyväskylässä varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja nuorisopalveluiden eri toimintojen järjestämisestä. Tavoitteenamme on rakentaa lapselle yhtenäinen opinpolku taaperoikäisestä aina nuoreksi aikuiseksi saakka Jyväskylän kaupunkistrategian arvojen mukaisesti. Arvojamme ovat **inhimillisuus, vastuullisuus, rohkeus, avoimuus ja turvallisuus**. Yhteinen missiomme on "Edistämme kuntalaisten hyvinvointia, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä".

Kaupunkistrategian koulutuskaupunkikärjen tavoitteiden pohjalta on luotu vuosille 2023–2025 [Kasvun ja oppimisen palveluiden kehittämisohjelma](#), joka tuo suuntaviivoja seuraavien vuosien kehittämistyölle.

Kehittämisohjelmassa on neljä teemaa:

- Vuorovaikutustaidot ja yhteisöllisyys
- Toimintaympäristön rakenteet ja prosessit
- Osaavat ja hyvinvoivat ammattilaiset
- Yhteisöllinen johtaminen, tietoperustaisuus ja laadun arviointi

Jyväskylän kaupunki on myös [Lapsiystävällinen kunta](#).

2 Organisaatio ja henkilöstö

2.1 Koulun henkilöstön organisoituminen

Toiminta	Kuvaus
Johtamisjärjestelmä	Kuvatkaa koulun johtamisjärjestelmä pääpiirteissään Tikan ja Nenäinniemen rehtori Juhana Autio, 0505614581 -Nenäinniemen päiväkotikoulun johtaja Marja-Leena Kujanpää-Hirsilä, 050 3033200 -Tikan vararehtori Sarianna Görsoy, 040 5468148 -Johtoryhmää kuuluvat edellisten lisäksi Aila Skantz ja Niina Koikkalainen
Tiimirakenne	Kuvatkaa, miten tiimit rakentuvat (esim. luokkatasotiimit, aine-ryhmät) ja henkilöstön osallistuminen niihin (jokainen yhdessä vs. useassa ryhmässä) Luokkatasotiimit kerran kuussa samoin yhteistyöryhmä, jossa edustaja joka luokkatasolta, erityisopetuksesta ja ohjaajista. Tiimeihin liittymistä kysytty keväällä -25 ja uudestaan syksyllä ensimmäisten viikojen aikana
Vastuutiimit/työryhmät	Mitkä tiimit/työryhmät koululla ovat Koulussa toimii: -johtoryhmä -luokkataso- /aineenopettajatiimit

	-yhteistyöryhmä -tapahtumatiimi -tyhy-tiimi -turvallisuustiimit -tv-tiimi -L2- ja kansainvälisyystiimit -liikkuvakoulu -ympäristötiimi -pedagoginen ja erityisopetustiimi -VKHS -harrastusohjaaja liikuntavirastosta
Henkilöstö	https://peda.net/jyvaskyla/tikankoulu/yhteystiedot
Delegointijärjestys	Tikka: rehtori, 0505614581->vararehtori 040 5468148- Pirkko Ketola 0503118116 -> Niina Koikkalainen Nenäinniemi: Tikan rehtori->koulunjohtaja Kujanpää-Hir- silä/päiväkodinjohtaja /Kirsi Jonninen 040 5280561

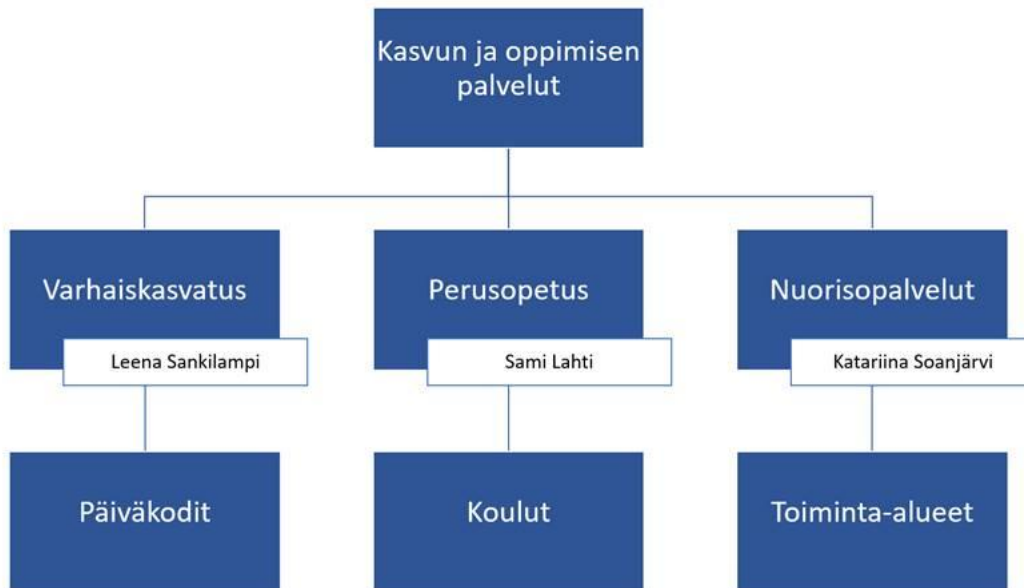
Vastuutehtävä	Tehtävän kuvaus ja mistä korvataan
Kouluun palaavan oppilaan vastaanottamisesta vastaava(t) henkilö(t)	Paluusuunnitelman laatimiseen ja muihin toimenpiteisiin tarvittavina vastuuhenkilöinä rehtori, kasvatusohjaaja, erityisopettajat ja luokan opettaja
Kulttuurivastaavat Hanna Veitonmäki Natalia Karamzina Marja-Leena Kujanpää-Hirsilä	Vastaa koulun kulttuuri-OPS Kompassiin liittyvästä viestinnästä, välittää kulttuuri- ja taidekasvatukseen liittyvää materiaalia, tiedotteita ym., osallistuu kulttuurivastaavien infotilaisuuksiin. Aitan avain -kortti, ei muuta erillistä korvausta.
L2-yhdyshenkilö Sarianna Görsoy Johanna Kangas	Osallistuu koulun kansainvälisyystoiminnan ja globaalikasvatuksen kehittämiseen sekä tavoitteiden suunnitteluun ja toteuttamiseen, osallistuu L2-yhdysopettajaverkoston koulutuksiin ja tapaamisiin, välittää tietoa kouluilla sekä raportoi tarvittaessa koulujen kv-toiminnasta. Korvaus koulukohtaisesta kehittämisrahasta ja L2-yhdysopettajaverkoston koulutusten osalta hankkeelta.
Liikkuva koulu -yhdyshenkilö Paula Sasse, Juuso Haapasaari, Leena Rouvinen (Nen) Liikunnan yhdyshenkilö: Satu Lehmus	Vastaa liikkuva koulu -toiminnasta omalla koulullaan. Korvaus koulukohtaisesta kehittämisrahasta.
Oppilaskunnan ohjaava opettaja Kirsi-Maari Ahonen Jukka Paakkinen	Vastaa koulun oppilaskuntatoiminnasta. Korvaus OVTES-erityistehtävästä.
Pedagoginen tukihenkilö (DigiOne) Jukka Paakkinen	DigiOnen käyttöönoton tueksi nimetty opettaja (pilotti- ja toisen aallon koulut). Korvaus DigiOne-kustannuspaikalta. Sovitaan erikseen korvauskäytännöt lukuvuoden alussa.

Tuen yhdyshenkilö Pirkko Ketola, Anna Hakulinen	Osallistuu yhteisiin verkostotapaamisiin vuosikellon mukaisesti, tukee henkilöstöä oppimisen ja koulunkäynnin tukeen liittyvissä kysymyksissä, tiedottaa koulussa ajankohtaisista tuen asioista sekä viestii yksiköstä nousevia asioita kasvun ja oppimisen tuen asiantuntijoille.
Tukioppilastoiminnan ohjaava opettaja	Ei ole
Turvallisuusvastaava (varahenkilö) Juhana Autio Niina Koikkalainen Sarianna Görsoy Marja-Leena Kujanpää-Hirsilä (Nen)	Osallistuu turvallisuuteen liittyvien suunnitelmien laadintaan/päivittämiseen, turvallisuus- ja suojelukursseille sekä päivittää tarvittaessa osaamistaan. Vastaa turvallisuusasioihin perehdyttämisestä.
VKHS-vastuuhenkilö Marjaana Kaaresvirta	Koordinoi ja ylläpitää väkivallan, kiusaamisen, häirinnän ja syrjinnän (VKHS) vastaista toimintaa omassa koulussa. On jäsen yhteisöllisessä opiskeluhuoltoryhmässä. On mukana VKHS-tilanteiden selvittelyssä.
Ympäristöyhdyshenkilö Helena Lehtoranta Pirkko Lundahl	Osallistuu kasvun ja oppimisen ympäristöyhdyshenkilöiden tapaamisiin ja edistää omassa koulussaan kestävän kehityksen tavoitteiden toteutumista. Korvaus koulukohtaisesta kehittämisrahasta.
Tapahtumatiimi	Iina Pöntinen ja Sari Haapasalo. Päävastuu koulun juhlien järjestämisestä, esim. lukukauden päätösjuhlat ja Tikkafest.
Pedagoginen ja erityisopetustiimi	Erityisopettajat, Virve Kalliomaa ja Paula Sasse. Tiimi tukee opettajia ryhmäkohtaisen tuen suunnittelussa ja arvioi resurssien kohdentumista eri luokka-asteille.
Ysäri	Puheenjohtaja Katariina Keränen, 1.luokka Iina Pöntinen ja Markus Paananen vuorottelevat, 2.luokka Johanna Kangas, 3.luokka Tero Erkkilä, Niina Koikkalainen ja Virve Kalliomaa vuorottelevat, 4.luokka Juuso Haapasaari, 5.luokka Kirsi-Maari Ahonen, 6.luokka Satu Lehmus, Aila Skantz, Nenäinniemi Ulla Laine
Nepsy-tsemppari Virve Kalliomaa	Osallistuminen nepsytsemppari -seminaareihin ja -tapaamisiin, nepsyasioista tiedottaminen ja vertaistuen tarjoaminen nepsyasioissa henkilökunnalle, nepsytarpeiden tuominen esille esihenkilölle, nepsymyönteisen asenteen vaaliminen työyhteisössä, oman nepsy-osaamisen kehittäminen
TYHY-tiimi	Työyhteisön hyvinvoinnin ja virkistäytymisen huomioiminen. Tarjolla vermetapaamisia syksyille ja keväälle koko henkilökunnalle (Virven vastuu)
Vanhempaintoimikunta, yhteyshenkilöt: Tikassa Mari Rouvala Nenäinniemi Marja-Leena Kujanpää-Hirsilä	
TVT-tiimi: Markus Paananen, Kirsi-Maari Ahonen, Marjaana Kaaresvirta, Heidi Joutsen ja Iina Pöntinen.	

Kiireapulaisina Satu Lehmus ja Jukka Paakkinen	
Kansainvälisyys ja kielitiimi: Sarianna Görsoy ja Johanna Kangas	

2.2 Kasvun ja oppimisen palveluiden organisaatio

Kasvun ja oppimisen palveluiden organisaatio on kuvattu alla. Kuvasta poiketen palvelujohtaja Leena Sankilammen alaisuudessa on myös Kuokkalan yhtenäiskoulu.

Kuva. Kasvun ja oppimisen palveluiden organisaatiokaavio.

3 Lukuvuoden 2025–2026 toiminta

3.1 Työajat

Lukuvuoden alku ja päättyminen	Lukuvuosi alkaa torstaina 7.8.2025 Lukuvuosi päättyy lauantaina 30.5.2026
Lomat	Syysloma on viikolla 42 eli 13.-19.10.2025 Joululoma on 22.12.2025-6.1.2026 Talviloma on viikolla 9 eli 23.-1.3.2026
Lyhennetyt päivät	Lyhennetyt päivät ja niiden kesto (kellonajat) (Max. 5 päivää, esim. lukuvuoden aloituspäivä, lukukausien päättymispäivät, talviliikuntapäivä, lauantaiyöpäivä) 7.8. 8.00-11.00 ja 9.00-12.00 20.12. 9.00-10.00 ? 30.5.2026 9.00-10.00
Muut poikkeuspäivät (ei lyhennettyjä päiviä)	20.9.2025 lauantaiyöpäivä ja korvaa 15.5. 2026 perjantain

Koulupäivän aikataulu	https://peda.net/jyvaskyla/tikankoulu/huoltajalle/aikatauluja
Koulun tapahtumakalenteri	https://peda.net/jyvaskyla/tikankoulu https://peda.net/jyvaskyla/nenainniemenkoulu

3.2 Opetuksen yleinen järjestäminen

Monialaiset oppimiskokonaisuudet

Lukuvuoden monialaisen oppimiskokonaisuuden teemana on **Hyvinvoiva koulu**. Koululla [monialaiset oppimiskokonaisuudet](#) toteutetaan seuraavasti:

Vuosi- luokka/ luokat	Opetussuunnitelmasta nostetut tavoitteet	Ajankohta	Toteutustapa
1	Eput eskarit, monotapaamiset Liikunta: T7 Äidinkieli: T1, T9	Hyvinvoinnin vuosikellon suunnittelu: 17.9. 29.10 14.1. 4.3.	Teemana hyvinvointioppiminen ja kaveritaidot. Tikassa ja Nenäinniessä toteutetaan joustavissa ryhmissä.
2	Ympäristöoppi: T1, T4, T6, T8, T10 Kuvataide: T1, T2, T4 Liikunta: T1, T7, T10 L1, L2	Huhti-toukokuu	Kevätlukukaudella järjestetään kahdesti pistetyöskentely, jossa yhdistyy liikunnan, kuvataiteen ja ympäristöopin sisältöjä. Nenäinniessä päiväkotikoulu yhteistyö läpi vuoden. Yhteistyö ja tapaamiset sovittuun ryhmän kanssa: Vierailut, yhteisleikit, ulkotapahtumat, lukuhetket. Koulussa säännöllisesti luokka-asteet ylittävää toimintaa.
3.	L2 Äidinkieli: T1, T5, T9, T11, T14 Kuvataide: T1, T4	kevät 2025	Hyvinvointia lukemisen ja kirjallisuuskasvatuksen kautta, tunne- ja vuorovaikutustaidot: - lukupiiriprojekti - draamakasvatus
4.	L2, L4 Äidinkieli: T1, T2, T3, T4, T7, T8, T11 Ympäristöoppi: T1, T7, T8, T12, T15 Yhteiskuntaoppi: T1, T7 ET: T5 Kuvataide: T1	Kevät 2026	Pohjoismaat ja Baltia -projekti

	Musiikki:T4 (Pohjoismaat, melodiankuljetus alueella c1-f2)		
5.	L1- L5, L7, T1-T3, T14-15	koko luku- vuosi	Hyvinvointioppiminen: Salkkarit (perjantaisin 8 oppituntia syyslukukaudella ja 5 oppituntia keväällä) - aiheena tunnetaidot Luokissa lisäksi hyvinvointi- ja tunnetaitojen harjoittelua Salkkareiden pohjalta.
6.	L1, L2, L4 T5,T6, T12- 14	koko luku- vuosi	Innostetaan oppilata lukemaan. Kirjoihin tutustuminen, kirjavinkkaukset, kirjastovierailut. Lukudiplomin suorittaminen. Lukupiiri yhteistyössä kirjaston kanssa. Yrittäjyys (yrityskylä ja varainkeruu omatekemiä tuotteita myymällä)

Arviointi:

Valinnaisaineet

[Valinnaisaineet 5-6 2025-2026](#)

3.3 Koulun ulkopuolella annettava opetus

Koululaisten tapaturmavakuutus kattaa myös koulun ulkopuolella toteutetun opetuksen ja toiminnan, mm. leirikoulut, taksvärkkipäivän, opintoretket, opiskelun Yrityskylässä, TET-jaksot sekä myös sen, että tavallisen koulupäivän aikana osa opetuksesta tai oppitunneista voidaan järjestää koulun ulkopuolella, esimerkiksi lähimetsässä.

Toiminta	Luokka/luokat	Ajankohta
Kompassikäynnit: -kirkkovierailu -luontomuseo -tanssisatu (koululla) -uimahallikäynnit -kirjastovierailu(t) -koriskoulun vierailu (koululla) -bussiloikka (koululla) -seurakunnan kaveritaitotunti (koululla)	1-luokat	Syksy 2025 kevät 2026
-luontoretket lähimaastoon	2-luokat:	lukukausi 2025/2026

-uimahallikäynnit 6 kertaa - kirjastovierailu Syysretki (Nen) kevätretki (Nen) Kompassi: Taitava kaveri –teatteriesitys (Tikan koululla, Nenäin- men topot mukana katso- massa)		
-luontoretket lähimaastoon -kirjastokäynnit -kevätretki -liikennekasvatus pyöräil- lessä Kompassiretket: Aalto museo Käsityömuuseumo uimahallikäynnit 4krt Tutkijoiden yö -paja nen 3A	3-luokat	lukukausi 2025/2026
-Kompassiretket: Kirjavinkkaus (Kuokkalan kir- jasto) Sanataidepaja (koululla) -Luontoretket -Tieteiden yö -Pyöräretki -Suunnistusretki Ristikiveen -Uimahallikäynnit (kevät)	4-luokat 4lk Nen 4ABC 4ABC 4ABC	lukukausi 2025/26 26.9.2025 La 20.9.2025 7.10.2025
Kompassikäynti: -Keski-Suomen museo -Kaupunginjohtajan vastaan- otto - Nuorten Maraton - Lauantaikoulupäivä - Salatut elämäntaidot -tunnit - Kaupunginjohtajan vastaan- otto -Vierailu nuokkarilla - Luontoretket lähimaastoon - Uimahallikäynnit (kevät) - Tunne, turva ja -vuorovaiku- tustaidot	5-luokat	Lukukausi 2025/-26 Kevät 2026 5.9.2025 20.9.2025 syyskuu 2025 alkaen Kevät 2026 Lokakuu 2025 Lauantaityöpäivä 20.9.2025 kaikkien 5.- luokkien yhteinen retki Kevätretket Koko lukuvuosi
- Tutkijoiden yön tiede- retki	6-luokat	- Syyskuu -25 - Toukokuu -26

<ul style="list-style-type: none"> - 6C luokkaretki - Leirikoulu 6A - Leirikoulu 6B - 6lk käy kulttuurikompassiretkillä Jyväskylä Sinfoniassa ja taide-museossa - Varainkeruuta luokkaretkeä/leirikoulua varten toteutetaan koulussa mm. pitämällä kioskeja. - Yrityskylä 		<ul style="list-style-type: none"> - Keväällä 2026 - Keväällä 2026 - Maaliskuu 18.3.-20.3. (6B luokkaretki Piispalaan) - Lukuvuoden – 25-26 aikana - Keväällä 2026
---	--	---

Lisäksi kouluvuoden aikana järjestetään opintokäyntejä, oppilaiden tutustumiskäyntejä jatko-opintopaikkoihin sekä retkiä ja tapahtumia myöhemmin täsmennettävällä tavalla. Lukuvuoden aikana järjestetään myös muita koulun henkilökunnan ja oppilaiden yhteisiä tilaisuuksia ja tapahtumia koululla. Näiden aika, paikka ja sisältö määritellään erikseen ennen tilaisuutta/tapahtumaa. Huoltajia tiedotetaan näistä tarkemmin koulun tapahtumakalenterin ja Wilman kautta.

3.4 Opetuksen yhteydessä järjestettävä muu toiminta

Opetuksen yhteydessä järjestettävää muuta toimintaa ovat mm. aamu- ja iltapäivätoiminta, ruokailu, kirjasto, välitunnit, harrastekerhot sekä koulukuljetukset. Tänä lukuvuonna kehittämme oheista toimintaa:

Toiminta	Toiminnan tavoitteet
<p>Jälkkäri</p> <p>Ohjaajat: Tikka; Vastuuohjaaja Satu Hautala, ohjaajat Susanna Holm ja Mervi Kanerva-Tuderus Nenäinniemi; Vastuuohjaaja Susanna Pelkkikangas, ohjaajat Jenni Karjakainen, Lassi Koppelomäki</p>	<p>Tikka: Toiminnan tavoitteena on tarjota lapsille entistä monipuolisempia sisältöjä, lasten ja vanhempien toiveita kuunnellen. Pyrimme huomioimaan toiminnassa lapsilähtöisyyden. Kyselemme sekä lapsilta, että vanhemmilta toiveita toiminnan sisältöjen suhteen.</p> <p>Nenäinniemi: Vahvistaa arjen struktuuria viikkosuunnitelman avulla, josta selviää arjen aikataulut ja päivittäisen toiminnan sisällöt. Toiminnan sisällöissä huomioidaan entistäkin vahvemmin lapsilähtöisyys ja myös huoltajilta tulevat ajatukset. Lasten toiveita kysellään päivittäin ja vanhempia tiedotetaan heidän mahdollisuudestaan myös toiveita toiminnan suhteen. Lisäksi kysytään erikseen asiakaspalautetta kyselyllä vähintään toimintakauden lopussa.</p> <p>www.jyvaskyla.fi/opetus/iltapaivatoiminta-jalkkari</p>
<p>Välitunnit</p>	<p>Pitkä välitunti on klo 9.45 - 10.15 kaikilla oppilailta. Pitkän välitunnin avulla yritetään lisätä liikuntaa lasten päivään. Lisäksi pitkä välitunti mahdollistaa koulubändeille treeni-aikaa, ohjatut liikuntavälitunnit ja henkilökunnan infovälitunnin.</p>
<p>Harrastetoiminta</p>	<p>Jalkapallo- ja liikuntakerho yhteistyössä JyPKin kanssa. Bändikerho, teatterikerho ja koulun kuoro; harjoitetaan taitoja ja valmistetaan esityksiä koulun juhliin. Lisäksi lautapelikerho.</p>

	Nen palloilukerho 1-3 luokkalaisille ja monitoimikerho 1-4 luokkalaisille. Koordinointi yhteistyössä kaupungin harrastevastavan, Sanni Ruusuvirran kanssa.
Kirjasto	Tavoitteena lukutaidon ja lukuharrastuksen kehittäminen: <ul style="list-style-type: none"> • Tikan koulun kirjasto oppilaiden käytössä jokaisena koulupäivänä • Kirjan lainaaminen merkitään jokaisen luokan omaan lainausvihkoon • Luokkien retket Kuokkalan lähikirjastoon (OPS-kirjavinkkaukset) <ul style="list-style-type: none"> - lempikirjapäivä kevätkaudella - kirjastovierailut <p>Nenäinniemessä käy kirjastoauto maanantaisin.</p>
Arviointi: Keväällä 2026	

3.5 Osallisuus, yhteistyö ja viestintä

Osallisuus, yhteistyö ja viestintä ovat tärkeitä elementtejä yhteisön hyvinvoinnin ja toimivuuden kannalta. Hyvän yhteistyön tavoitteena on huoltajien ja henkilöstön yhteinen sitoutuminen lasten ja nuorten terveen ja turvallisen kasvun, kehityksen ja oppimisen edistämiseen. Tänä lukuvuonna kehitämme oheista toimintaa:

Kehittämisen kohde	Tavoitteet
Vanhempaintoimikunta	Nen Vanhempaintoimikunta (päiväkodin ja koulun yhteinen) <ul style="list-style-type: none"> - Kokoonotuksia 4-6 kertaa vuodessa - Toimii koulun ja päiväkodin työtä tukevassa roolissa - Yhteisöllisyyden edistäminen (perheet, alue, tuttuuden kautta turvallisuutta) - Tapahtumien järjestäminen ja varainhankinta - Retket, välinehankinnat, - Päiväkodin ja koulun valokuvaussopimuksesta huolehtiminen
Oppilaskuntatoiminta	Oppilaskuntatoiminnan tavoitteet: <ul style="list-style-type: none"> -Oppilaiden osallisuuden, vaikuttamisen ja toimijuuden vahvistaminen kouluympäristössä. -Suunnittelee ja toteuttaa koko koulua koskevaa yhteisöllistä toimintaa, joka on lähtöisin oppilaiden toiveista ja ajatusmaailmasta. -Oppilaskunnan hallitus kokoontuu n. 2 kertaa kuukaudessa. <p>Lasten parlamentti:</p>

	<p>-Tavoitteena edistää lasten vaikuttamismahdollisuuksia oman lähiympäristön asioihin</p> <p>-Tarjoaa lapsille keinoja vaikuttaa itseään koskevaan päätöksentekoon</p> <p>-Koulun edustajat käyvät 2-5 kertaa vuoden aikana lasten parlamentin kokoontumisissa</p>
Viestintä	<p>Tikan koulu on Google -koulu eli käytämme pääsääntöisesti Googlen tarjoamia palveluja ja ohjelmistoja (Chromebook, Drive, Google -kalenterit, Docs, Slides ym.).</p> <p>Tavoitteenamme on selkeyttää viestintää ja saada ihmiset viestimään oikeiden kanavien kautta. Tavoitteena etenkin saada Teams käyttöön koulumme arjen viestinnässä.</p> <p>Koulun viestintäkanavat:</p> <div data-bbox="560 983 1326 1406" style="text-align: center;"> <p>Koulun sisälle</p> <ul style="list-style-type: none"> -oppilasasiat: Wilma -sähköposti -puhelut -tiedostot: Drive/Tikan koulu -pöytäkirjat: Teams: Tikan koulu/ Info/ Tiedostot -videokokoukset: Teams -pikaviestit: Teams, Whatsup <p>Kodeille</p> <ul style="list-style-type: none"> -Wilma -puhelut -videoneuvottelut: Teams -koulun Pedanet -sivut -luokan Pedanet -sivut <p>Oppilaille</p> <ul style="list-style-type: none"> -luokan Pedanet -sivut -luokan jaettu drive -videoneuvottelut: Teams -Whatsup vain huoltajan luvalla <p>Koulun ulkopuolelle</p> <ul style="list-style-type: none"> -puhelut -sähköposti -videoneuvottelut: Teams/Meet -työryhmien tiimit: Teams </div> <p>Koulun sisäinen viestintä</p> <p>Koulun sisäinen viestintä: TEAMS</p> <p>Henkilökunnan viikkoinfo tiistaisin pitkällä välitunnilla, YS-aika keski- viikkoisin ja YSÄRI kokoontuu säännöllisesti.</p> <p>Oppilasasiat: WILMA</p> <p>Viestintä sidosryhmien kanssa: SÄHKÖPOSTI</p> <p>-puhelut, työpuhelin päällä (Huomioi hätätilanne!)</p> <p>Aikataulut</p>

	<p>Koulun kalenteri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yhteiset koko taloa koskevat asiat (kokoukset, teemapäivät ym) Tikan vuosikello: https://peda.net/jyvaskyla/tikan-koulu/tikan-koulun-vuosikello <p>Viikkotiedote:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Viikon/päivän ajankohtaiset asiat • Yksittäiset luokkia koskevat asiat (retket ym) • Näkyy opehuoneen TV:ssä Tikan koululla • Viikkotiedotteeseen merkitään punaisella asiat, joihin jokaisen opettajan täytyy reagoida • Nenäinniemessä viikkotiedote löytyy Drivesta ja jaetaan henkilökunnalle. Löytyy myös henkilökunnan huoneen ilmoitustaululta. <div data-bbox="1145 949 1241 1032" style="text-align: right;"> </div> <p>Teams: Kokoukset ja pikaviestit</p> <p>-videokokoukset: Teams (Tikan koulu/yleinen -kanavalla) -viestit kaikille: Tikan koulu/yleinen -kanavalle -henkilökohtaiset viestit: Keskustelu ->Hakuun nimi -viestintää varten Teamsiin voi luoda kanavan omalle pienemmälle ryhmälle</p>
<p>Arviointi:</p>	

3.6 Muut kehittämisen kohteet

Jokaisessa yksikössä on koottu erilaisin laadunarvioinnin menetelmin tietoa, jonka pohjalta voi tunnistaa yksikön vahvuuksia ja tavoitteita kehittämiseksi, esim. erilaiset koulukohtaiset hyvinvointiin liittyvät kyselyt. Kirjatkaa 1-2 tavoitetta sekä niihin liittyvät konkreettiset kehittämisen toimenpiteet (1-3/tavoite).

Yksikössä sovitaan, miten toimenpiteiden toteutumista seurataan ja kenen/keiden vastuulla toimenpiteiden toteuttaminen on. Vaikuttavuuden arviointiin kirjataan, miten kehittämisen toimenpiteiden vaikuttavuutta tullaan arvioimaan lukuvuoden aikana.

Vahvuudet

Kaikki puuttuvat kiusaamiseen ja epäasialliseen käytökseen sekä noudattavat VKHS-mallin ohjeistusta. Kouluterveyskyselyn mukaan kiusaaminen on vähentynyt koulusamme selvästi. Oppilaat tulevat toimeen luokkakavereidensa kanssa hyvin ja uskaltaavat sanoa luokassa oman mielipiteensä maan keskitasoa paremmin. Osaava, ammattitaitoinen ja välittävä henkilökunta on vahvuutemme.

Kehittämislle asetetut tavoitteet, toimenpiteet ja seuranta

Tavoitteet	Toimenpiteet	Seuranta (vastuut ja vaikutavuuden arviointi)
Kouluinnostuksen tukeminen	Oppilaiden kuunteleminen, motivoivat opetusmenetelmät, tuen järjestäminen oppimisvaikeuksissa	Johtoryhmä, opettajat
Terveyttä edistävien elintapojen vaalimiseen ja päivittäiseen liikkumiseen kannustaminen	Kodin ja koulun yhteistyön vahvistaminen esim. Nukkumiseen ja syömiseen liittyen, koululla järjestettäviin harrastusryhmiin osallistumiseen kannustaminen, välitunti-liikuntaan kannustaminen mm. Erilaisia tempauksia järjestämällä,	

Arviointi:

4 Kasvun ja oppimisen tuki

4.1 Oppimisen ja koulunkäynnin tuki meidän koulussa

4.1.1 Yleisopetus

Kehittämisen kohde	Tavoitteet/toimenpiteet
Inklusiivisuutta (osallisuutta) vahvistava toimintakulttuuri	Oppilaskunnan toiminnan hyödyntäminen oppilaiden mielipiteiden näkyväksi tekemisessä ja huomioimisessa. Liikkuva koulu – toiminnassa luokkatasot ylittävää matalan kynnyksen yhteistä liikuntatoimintaa.
Oppimisympäristöt ja työtavat	Ryhmäkohtaisen tuen sanoittaminen ja toteuttaminen arjessa. Etsitään ratkaisuja erilaisten monipuolisten työskentelytilojen löytämiseen ja käyttöönottoon. Esimerkiksi ruokalan ja varastotilojen hyödyntäminen oppimisympäristönä.
Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt	Kiinnitetään erityistä huomiota aistien kuormittumisen vähentämiseen. Esimerkiksi huomio kaikkia kunnioittavaan käytäväkäyttäytymiseen äänitason madaltamisella ja toisten koskemattomuudella. Hyödynnetään yhteisopettajuutta ja –suunnittelua resurssin tehostamiseksi ja henkilökunnan työhyvinvoinnin tukemiseksi. Matematiikan joustavat opetusryhmät tuen ja eriyttämisen kohdentamiseksi lapsen tarpeiden mukaan (6.luokat)

	Oppimisympäristön ja opetuksen muokkaaminen kielellisesti kaikkia oppilaita tukevaksi.
Ryhmäkohtaiset tukimuodot	<p>Kuvatkaa tähän, miten ryhmäkohtainen tuki koulussa suunnitellaan ja järjestetään.</p> <p>https://jyvaskyla.sharepoint.com/:x:/r/sites/rehitorit-mallipohja/_layouts/15/Doc2.aspx?action=edit&source=cedoc=%7Bb0575655-49aa-4fb8-87e9-633b11d5998a%7D&wdOrigin=TEAMS-MAGLEV.teamsSdk_ns.rwc&wdExp=TEAMS-TREATMENT&wdhostclicktime=1769510800626&web=1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Resurssin yhteismäärä 0,155 toteutuu (laskennallinen oppilasmäärä * 0,122 tuntia/vko) • Resurssin jakaminen (sidottu määrä/opetusryhmä, erityisopettajan tunnit, yleinen tukiopetusmäärä, opetuskielen tukiopetus) Tikan koulussa erityisopettajan tunnit luokkatasoittain: 1.luokat: 4 h, 2.luokat 4h, 3.luokat 5h, 4.luokat 5h, 5.luokat 4h ja 6.luokat 3h. Erityisopettajan resurssi syksy -25 39 tuntia ja keväällä- 26 lisäresurssin kanssa 52 tuntia ryhmätukeen • Resurssin kohdentaminen eri opetusryhmille: Ryhmäkohtainen tuki painottuu alemmille luokkatasoille ja kevenee mahdollisuuksien mukaan ylemmille luokille siirryttäessä. Tavoitteena on saada perustaidot vahvoiksi. • Joustavien ryhmittelyiden muodostamisperiaatteet: Arviointien ja kartoitusten tulokset ja oppilaskohtainen havainnointi. • Resurssien kohdentamisen arviointi lukuvuoden aikana: Erityisopettajan seulat ja testit, jatkuva havainnointi opetusryhmissä <p>Yleinen tukiopetus 12 vvt, ryhmäkohtainen jakotunti 2vvt, opetuskielen tukiopetus 2vvt</p>
Oppilaskohtaiset tukitoimet	<p>Kuvatkaa tähän, miten oppilaskohtaista tukea saavien oppilaiden opetusta suunnitellaan ja järjestetään.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pienryhmien muodostamisen periaatteet ja toteuttamisen käytänteet Tikan koulussa on 1-3 - ja 4-6 -luokkien pienryhmät. Pienryhmässä käydään opiskelemassa niitä oppiaineita, joissa oppilaalla on oppilaskohtaisen tuen tarve. Molemmissa pienryhmissä työskentelee erityisluokanopettaja ja koulunkäynninohjaaja. Lukuvuoden alussa 1-3 –pienryhmässä opiskelee 10 ja 4-6 -pienryhmässä 14 oppilasta. • Oppilaiden integrointi VALO: Koulun alkaessa oppilaille määritetään kotiluokka, jossa he opiskelevat yleensä vähintään taito- ja taideaineiden tunneilla. VALO:n oppilaat integroidaan tata-aineissa mahdollisimman pian näihin kotiluokkiin. • Ryhmäkohtaisesta tuesta oppilaskohtaiseen tukeen siirtyminen Oppilaalle tehdään tuen toteuttamista koskeva arvio ja suunnitelma. • Resurssien kohdentamisen arviointi lukuvuoden aikana

	Oppimistuloksia seurataan lukuvuoden aikana jatkuvan havainnoinnin ja kokeiden lisäksi erityisopettajan testeillä ja kartoituksilla (mm. Lukuseula, ALLU-testi, sanelut, MA-KEKO). Pedagoginen- ja erityisopetustiimi tarkistaa resurssien kohdentumista luokka-asteiden tarpeiden mukaan säännöllisesti.
--	---

Arviointi:

4.1.2 Toiminta-alueittain järjestettävä opetus

Opetuksen järjestämisen periaatteet	<p>Miten toiminta-alueittain järjestettävä opetus toteutetaan yksikösänne? Esim.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opetusryhmät • Henkilöstö • konkreettiset tilat ja muut oppimisympäristöt <p>Tikan koulussa/Nenäinniemen päiväkotikoulussa ei ole toiminta-alueittain opiskelevia oppilaita.</p>
Yhteistyön ja osallisuuden toimintatavat	<p>Miten mahdollistetaan yhteistyö ja oppilaiden osallisuus osana koulu yhteisöä?</p> <p>Tikan koulussa/Nenäinniemen päiväkotikoulussa ei ole toiminta-alueittain opiskelevia oppilaita</p>

Arviointi:

4.2 Kasvun ja oppimisen tuki perusopetuksessa

Perusopetuksen tehtävänä on tarjota kaikille yhdenvertaiset mahdollisuudet hyvään kasvuun ja oppimiseen. Suunnitelmallisesti toteutetut oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt antavat kestävä pohjan sekä hyvinvoinnille, osallisuudelle, oppimiselle että oppimisen ja koulunkäynnin tuen järjestämiselle. Oppimisen tuki järjestetään ensisijaisesti oppilaan omassa opetusryhmässä ja tuen tulee olla suunnitelmallista, joustavaa ja tarvittaessa tuen tarpeen mukaan muuttuvaa. Huoltajalla on aktiivinen rooli oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin tukemisessa.

Kaikkia oppilaita koskevinä ryhmäkohtaisina tukimuotoina tarjotaan yleistä tukiopetusta, opetuskielen tukiopetusta ja erityisopettajan antamaa opetusta muun opetuksen yhteydessä. Mikäli ryhmäkohtaiset tukimuodot ovat oppilaalle riittämättömiä, tarjotaan oppilaalle oppilaskohtaisia tukitoimia.

Lapsen ja nuoren tarvitsema tuki on johdonmukainen jatkumo esiopetuksesta perusopetukseen, perusopetuksen sisällä sekä oppilaan siirtyessä perusopetuksen jälkeiseen koulutukseen. Nivelvaiheiden tuki ja siirtymien ennakointi, suunnittelu ja arviointi toteutetaan sovittujen vuosikellojen mukaisesti.

[Yhtenäisen opinpolun vuosikello](#)

4.3 Tuki kasvun ja oppimisen palveluissa

Kasvun ja oppimisen palveluiden tavoitteena on laadukas kasvatusta, opetus, ohjaus ja oppimisen tuki. Mahdollisuus terveeseen kasvuun ja hyvään oppimiseen turvataan takaamalla riittävät resurssit varhaiskasvatukselle, perusopetukselle ja nuorisopalveluille. Näin toimien varmistetaan riittävän tuen toteutuminen. Joustavien rakenteiden ja toimivien prosessien avulla tavoitellaan lasten, nuorten ja nuorten aikuisten tarpeen mukaista kasvun ja oppimisen tukea ja ohjausta.

5 Kehittämishjelma 2023–2025

[Kasvun ja oppimisen palveluiden kehittämissuunnitelma](#) vuosille 2023–2025 hyväksyttiin sivistyslautakunnassa 23.11.2022. Ohjelma pitää sisällään tulevaisuuden tavoitellut sekä toimenpiteet yksikkö-, palvelualue- ja palvelun järjestäjätasolle. Tässä luvussa on kuvattu suunnitellut yksikötason toimenpiteet lukuvuodelle 2025–2026 teemoittain.

5.1 Vuorovaikutustaidot ja yhteisöllisyys

Jokaisessa yksikössä johdetaan suunnitelmallisesti koko yhteisön vuorovaikutusosaamisen kehittymistä.

Hyvinvoinnin vuosikellon, VKHS-mallin sekä poissaolomallin vakiinnuttaminen osaksi toimintakulttuuria.

Toimintamalli	Suunnitelmallinen toiminta
Hyvinvoinnin vuosikello	<p>Kirjatkaa 4 kpl vuosiluokka-/aineryhmätiimien YS-ajankohtaa, jossa sovitaan seuraavan kvartaalin edistettävä teema ja sisällöt. (Tiimikeskustelu aina ennen kvartaalin vaihtumista, ei vie koko YS-aikaa.) Laitetaan luokkatasotapaamisten kalenteriin!</p> <p>2. lk 17.9., 5.11., 14.1., 11.3. 3. lk 17.9., 3.12., 21.1., 25.3. 4.lk 20.8., 24.9., 10.12., 25.3. 5. lk. 17.9., 3.12., 21.1., 25.3. 6.lk 17.9., 3.12., 21.1. 11.3.</p>
Väkivallan, kiusaamisen, häirinnän ja syrjinnän vastainen toimintamalli (VKHS-malli)	<p>Kirjatkaa väkivallan, kiusaamisen, häirinnän ja syrjinnän vastaisen toiminnan koulukohtaiset tavoitteet ja toimintatavat lukuvuodelle 2025–2026. Huomioikaa erityisesti oppilaiden ja huoltajien osallisuus.</p> <p>Tavoitteet: Vähentää oppilaiden kokemaa kiusaamista.</p>

	Teetetään kiusaamiskyselyt luokittain syksyllä. Niiden avulla puututaan oppilaiden kokemaan kiusaamiseen. Tilanteesta riippuen kasvatusohjaajan tapaamisia kiusatulle ja/tai kiusaajalle. Kasvatusohjaaja ja VKHS-henkilö pitävät seurantalavereita, kun ilmenee kiusaamistapauksia. Keväällä uusitaan kiusaamiskyselyt luokilla, joissa sitä on havaittu ollut syksyllä. Tarvittaessa pyydetään koti mukaan osallistumaan selvittelyyn ja miettimään keinoja.
Poissaolomalli	Kirjatkaa poissaolomallin osalta tärkeimmät koulukohtaiset tavoitteet (esim. selvittämättömät poissaolot vähenevät) ja konkreettiset toimenpiteet. Hyödyntäkää poissaoloista tehtyä PowerBI-koontia. Tavoite, vähentää merkittävästi selvittämättömiä merkintöjä
Arviointi: Arviointivesoon 2026	

Toimintaympäristön rakenteet ja prosessit

Organisoi erilaiset tuen palveluiden muodot tarkoituksenmukaisella ja kestäväällä tavalla hyödyntäen erilaisia malleja sekä rakenteita.

Kirjaukset lukuvuosisuunnitelmaan lukuihin 4.1.

Tukee lasten, nuorten sekä nuorten aikuisten harrastamista ja liikunnallista elämäntapaa kehittämällä yksikön rakenteita ja toimintatapoja.

Kirjaukset lukuvuosisuunnitelmaan lukuun 6.3

5.2 Osaavat ja hyvinvoivat ammattilaiset

Tukee työntekijätaitojen kehittymistä hyvinvoinnin lisäämiseksi.

Keväällä 2025 toteutettiin henkilöstökysely. Sen tulosten pohjalta lukuvuodelle 2025-2026 nostetaan 1-2 kehittämisen kohdetta/tavoitetta ja niille käytännön toimenpiteet sekä seuranta.

Kehittämisen kohde/tavoite	Käytännön toteutus
Ajankäyttö koetaan haasteelliseksi	Kysely henkilöstölle asiasta ja johtoryhmä miettii tulosten perusteella toimenpiteet
Ammatillinen kehittyminen	Keskustelu (työpaikkakeskustelut ja ys-ajalla yhteisesti asian esiin nostaminen). Kouluttautumisen tukeminen käytössä olevien resurssien mukaan ja työnkiertoon kannustaminen.

Arviointi:

Yksikössä on ajantasainen perehdytysuunnitelma sekä sovitut perehdyttäjätahot.

Keväällä 2025 julkaistiin uudet perusopetuksen perehdytyskortit opettajien sekä muun henkilöstön perehdyttämiseen. Niiden pohjalta varmistetaan, että oman yksikön perehdytysuunnitelma sekä perehdyttäjätahot ovat ajan tasalla ja uudet työntekijät perehdytetään suunnitelmallisesti.

Toimenpide	Seuranta
Perehdytysuunnitelma on päivitetty ja käytössä	Perehdytyskortit ovat käytössä. Rehtori ja vararehtori huolehtivat, että uudet työntekijät saavat perehdytyskortit ja tutustuvat niihin. Tämän jälkeen pidetään yhteinen keskustelu, jossa käydään läpi mahdolliset epäselvät asiat. Myös koko muu henkilökunta tukee uusien työntekijöiden integroitumista ja toimii tarvittaessa perehdyttäjinä. Palaute uusilta työntekijöiltä pyydetään prosessin jälkeen ja korjataan tarvittaessa perehdytystoimia.

Arviointi: Arviointiveso 2026

5.3 Yhteisöllinen johtaminen, tietoperustaisuus ja laadun arviointi

Kerää ja tallentaa sovitut, eri arviointimenetelmillä saadut tiedot yhteisesti sovittuun paikkaan.

Kasvun ja oppimisen SharePointin käyttöä vakiinnutetaan.

Käsittelee eri arviointimenetelmillä saatuja tuloksia avoimesti ja hyödyntää niitä toiminnan kehittämisessä.

Kirjaukset lukuvuosisuunnitelman luvussa 3.7.

6 Kaupunkistrategiasta nousevat muut teemat

6.1 Kansainvälisyys

Kansainvälistä toimintaa ja kansainvälisyyskasvatusta tulee suunnitella koulun omista tarpeista ja resursseista sekä opetussuunnitelmasta käsin. Siten se tulee osaksi koulun toimintakulttuuria ja tukee oppimista antaen lisäarvoa koulutyölle.

Koulujen kansainvälisyyden tasot ja esimerkkejä toiminnoista:

Kansainvälisyys laaja-alaisena osaamisena: miten näkyy koulun toimintakulttuurissa, arvoissa, jokapäiväisessä toiminnassa ja opetuksessa?

Kotikansainvälisyys: kulttuurisesti ja kielellisesti moninaisen kouluympäristön mahdollisuuksien huomioiminen, oman äidinkielen opetus, 3. luokan syyslukukaudella valettavana olevien A2-kielten kielivalintatiedotus, monialaiset oppimiskokonaisuudet, teemapäivät, kansainvälisten vierailijoiden vastaanottaminen, ystävyyskoulut, kirjeenvaihdot, teknologiset ja virtuaaliset yhteistyömahdollisuudet kuten eTwinning-verkkoalustan hyödyntäminen, koulun omat tapahtumat

Alueellinen ja kansallinen yhteistyö ja verkostot: esimerkiksi L2-yhdysopettajaverkosto (joka koulusta edustaja), kehitysjärjestöyhteistyö, yliopistoyhteistyö, kansalliset konferenssit, koulutukset

Kansainvälinen yhteistyö ja -liikkuvuus: esimerkiksi Erasmus+- tai Nordplus- ohjelmien rahoittamat oppilaiden ja/tai henkilöstön liikkuvuudet sekä yhteistyöhankkeet, ystävyyskoulu- ym. vaihdot

Koulu merkitsee taulukkoon kehittämisen tavoitteet ja toiminnot niille kansainvälisyyden tasoille, joita lukuvuonna toteutetaan. Yllä olevat kv-tasojen toimintoesimerkit auttavat painopisteiden ja tavoitteiden kirjaamisessa.

Koulun kansainvälisyyden tasot	Lukuvuoden toiminnan painopisteet /tavoitteet
Kansainvälisyys laaja-alaisena osaamisena	Vahvistetaan oppilaiden kiinnostusta ja myönteistä asennoitumista kansainvälisyyttä, suvaitsevaisuutta sekä vieraita kieliä

	kohtaan. Luodaan edellytyksiä pienimuotoisten kansainvälisten projektien toteuttamiseen omassa luokassa. 5-6 –luokkalaisten valinnaisaineiden sisältöihin integroidaan Agenda 2030 –tavoitteiden osa-alueita.
Kotikansainvälisyys	<p>Huomioidaan ja tuodaan sopivissa tilanteissa esille koulun vieraskielisiä oppilaita koulu yhteisöä rikastuttavana tekijänä. Hyödynnetään VALO-ryhmän oppilaiden kulttuuri- ja kielitaustaa kansainvälistymisessä ja suvaitsevaisuuden vahvistamisessa. Valo-oppilaiden äidinkieliä voidaan käyttää näkyvästi koulun tiloissa esim. tervehdyksissä, kyltityksessä tai yhteisissä tapahtumissa. Oppiaineissa voidaan nostaa esiin eri kulttuurien näkökulmia, esim. uskonnossa, historiassa tai maantiedossa. Opettajat voivat hyödyntää S2-oppilaiden taustaa opetuksessa, esim. vertaamalla eri maiden koulujärjestelmiä, juhlapäiviä tai perinteitä.</p> <p>Kieliä kehiin - valkotaulun hyödyntäminen monikielisuuden esiintuomisessa. Vietetään Euroopan kielten päivää 26.9. koko koulun yhteisellä päivänavauksella ja luokissa järjestetään mahdollisesti kieliaiheista ohjelmaa. Venäläinen kieltenopettaja ja Jyväskylän yliopiston opiskelija Juulia Belousova (Master's Degree program in Educational Sciences) harjoittelussa VALO- ja kieli- luokassa syyskuu-joulukuu. Tutustutaan venäjänkieliseen kulttuuriin Juulian johdolla. Oppilailla on mahdollisuus viestiä englannin kielellä vierailijan kanssa ja huomata näin oman kielitaidon hyödyllisyys. Merkitään koulun käytävän maailmankarttaan koulussamme opiskelevien oppilaiden kotimaat.</p> <p>Kolmasluokkalaisille pidetään joulutammikuussa opetustuokio, jossa heille esitellään valittavissa olevat A2- kielet ja heitä innostetaan vieraiden kielten opiskeluun.</p>
Alueelliset/ kansalliset verkostot ja yhteistyö	<p>Etsitään ja mahdollisesti kutsutaan vierailija Erasmus kouluissa - hankkeesta Tikan koululle. (Hakemus tehty 9/2025).</p> <p>Koulultamme osallistuu L2-verkoston tapaamisiin vuorotellen kaksi opettajaa (Sarianna Görsoy, Johanna Kangas). Henkilökuntaa tiedotetaan viikkopalaverissa mahdollisuudesta kutsua Planin lapsen oikeuksien lähettiläs pitämään oppitunteja Agenda 2030 -sisällöistä ja lapsen oikeuksista.</p>
Kansainvälinen yhteistyö ja liikkuvuus	<p>Seurataan mahdollisuuksia lähteä mukaan kansainvälisiin yhteistyöhankkeisiin tai liikkuvuushankkeisiin. KV-ryhmä tiedottaa henkilökuntaa näistä mahdollisuuksista ja kannustaa lähtemään mukaan. 17.11. järjestettävää eTwinning-koulutusiltaa päivää mainostetaan henkilökunnalle sähköpostitse ja YS-palaverissa.</p>

Arviointi:

Kansainvälisyys perusopetuksessa

Opetussuunnitelman perusteissa kansainvälisyys on ennen kaikkea globaalikansalaisuuden valmistamista. Kansainvälisyyttä voidaan tukea perusopetuksessa neljällä tasolla.

Kansainvälisyys laaja-alaisena osaamisena eli asenteina, uskalluksena ja ymmärryksenä koskee kaikkia opetuksen piirissä olevia lapsia ja nuoria varhaiskasvatuksesta perusopetukseen sekä kasvatus- ja opetushenkilöstöä. Globaalikansalaiseksi kasvaminen,

kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu sekä Agenda 2030:n kestävä arvot ovat tärkeä osa kasvatuksen ja opetuksen sisältöjä sekä toimintakulttuuria.

Kotikansainvälisydessä huomioidaan omien kulttuurisesti sekä kielellisesti moninaisten toimintaympäristöjen mahdollisuudet globaalikansalaisen taitojen kehittymisessä. Kotikansainvälistymistä voidaan toteuttaa myös tieto- ja viestintäteknologian keinoin.

Alueelliseen ja kansalliseen yhteistyöhön sekä verkostoihin osallistuminen ja niissä toimiminen mahdollistaa kokemusten ja osaamisen hankkimisen sekä jakamisen. Yhteistyö ja verkostoituminen tukee kansainvälisen toiminnan kehittämistä.

Kansainvälinen toiminta ja liikkuvuus sisältää koulun hankkeet, joissa liikutaan yli valtiorajojen. Liikkuvuuksia sisältävissä hankkeissa huomioidaan mahdollisuuksien mukaan resurssiviisas matkustaminen.

Kansainvälisyys kasvun ja oppimisen palveluissa

Kaupunkistrategian mukaisesti kasvun ja oppimisen palveluissa painotetaan myös kansainvälisyyttä. Kulttuurinen osaaminen ja vuorovaikutus ovat olennaisia taitoja globaalikansalaiseksi kasvamisessa. Kansainvälisyys monipuolistaa lapsen, nuoren ja nuoren aikuisen kokemusmaailmaa, avartaa maailmankuvaa ja vahvistaa valmiuksia toimia eettisesti ja kestävästi globalisoituneessa maailmassa. Kansainvälisyysosaamista tuetaan tavoitteellisesti kaikilla ikätasoilla sekä kaikissa laaja-alaisen osaamisen mahdollistavissa oppimisen tilanteissa. Kansainvälistymistä pyritään toteuttamaan myös mahdollisimman resurssiviisaasti, esimerkiksi kotikansainvälisin keinoin hyödyntämällä kielellisesti ja kulttuurisesti moninaisia toimintaympäristöjä.

6.2 Resurssiviisuus

Ympäristövahtiin on kirjattu Jyväskylän kaupungin kestävä kehityksen tavoitteet, toimenpiteet ja tehtävät. Koulujen yksikkötasoisien suunnitelman taulukkoon kirjataan perusopetuksen vastualueen toimenpiteistä (83, 137, 138 ja 139) johdetut tehtävät sekä niiden aikataulut, seuranta ja vastuuhenkilöt. Suunnitelmat laaditaan syyslukukauden aikana.

[Ympäristövahti \(jyvaskyla.fi\)](http://ymparistovahti.jyvaskyla.fi)

Lisäksi koulu voi kirjata perusopetuksen ympäristötavoitteista johdettuja muita yksikkökohtaisia tavoitteita ja toimenpiteitä.

Tavoitteet ja toimenpiteet	Toteutuuko (kyllä/ei) / käytännön toteutus / aikataulu / vastuuhenkilö(t)
Koululla on käytössä erillinen ympäristösuunnitelma	Kyllä /ympäristökasvatuksen vuosikello/ koko koulu
Yksikön jätteiden lajittelu on organisoitu	Kyllä Luokissa kaikki (paperi/sekajäte), opettajainhuoneessa ja ruokalan keittiössä käyttäjät ja henkilökunta(bio-, seka-, muovi-, lasi-, kartonki ja muovijäte)
Koululla on käytössä ympäristökasvatuksen vuosikello	kyllä, lukuvuoden aikana

Ympäristövastaavat osallistuu koulujen ympäristövastaavien verkoston toimintaan	kyllä, Helena Lehtoranta, Pirkko Lundahl
Luontoa hyödynnetään oppimisympäristönä eri oppiaineissa	kyllä, oppitunneilla ja retkillä
Osallistutaan hävikkiseurantaviikkoon syyskuussa Kylän Kattauksen kanssa	kyllä , Kylän kattaus, koko koulu

Arviointi: kevät 2025, opettajat

Resurssiviisaus perusopetuksessa

Perusopetus varmistaa vuosittain lapsille ja nuorille järjestettävän kiertotalousneuvonnan toteutumisesta. Toteuttaminen varmistetaan yhteisellä vuosikellolla, johon kirjataan säännölliset toimenpiteet ja tehtävät yhteistyössä ympäristöyhdyshenkilöiden verkoston kanssa.

Jokaisesta yksiköstä tulee löytyä ympäristöyhdyshenkilö sekä ympäristösuunnitelma osana lukuvuosisuunnitelmaa. Vuosikelloon kirjataan säännölliset ympäristökasvatukseen liittyvät tehtävät.

Perusopetuksessa kannustetaan lapsia, nuoria ja perheitä liikkumaan fiksusti lihasvoimaa ja julkisia hyödyntäen. Lisäksi järjestetään säännöllisesti kampanjoita ja tapahtumia fiksun liikkumisen esiin nostamiseksi.

Perusopetus järjestää osana ruokahävikkiäviikkoja ja normaalia arkea kasvatuksellista toimintaa vastuullisen ja ekologisen ruokakäyttötymisen vahvistamiseksi ja ruokahävikin vähentämiseksi.

Resurssiviisaus Kasvun ja oppimisen palveluissa

Kasvun ja oppimisen tavoitteena on kasvattaa resurssiviisaita, kestävään tulevaisuuteen katsovia ihmisiä. Tähän päästään tehostamalla nuorisopalveluiden, koulujen ja päiväkotien kestävä kehityksen kasvatusta osana opetus- ja kasvatustyötä, samalla parantaen kaupunkiympäristön tilaa sekä pienentäen ympäristöön kohdistuvien toimien kuormitusta. Pitkän aikavälin ympäristötavoitteiden asettaminen ja toimenpiteiden vuosittainen päivittäminen ovat toimenpiteistä tärkeimpiä. Toimenpiteiden vaikuttavuutta arvioidaan Resurssivii-
sas Jyväskylä 2040 ohjelmanpäivityksen yhteydessä ja seurannassa.

[Ympäristövahti \(jyvaskyla.fi\)](http://jyvaskyla.fi)

6.3 Liikunnallinen elämäntapa

Koulussa tulee edistää lasten ja nuorten liikunnallista elämäntapaa. Liikkuvaan ja terveelliseen elämäntapaan kannustavaa ohjausta toteutetaan suunnitelmallisesti.

Tavoitteet ja toimenpiteet	Toteutuuko (kyllä/ei) / käytännön toteutus / aikataulu / vastuhenkilö(t)
Koulu täyttää vuosittaisen Liikkuva koulu -nykytilanarvioinnin	Kyllä, Satu Lehmus ja Leena Rouvinen
Koululla on Liikkuvaksi tai muuta oppilaiden vertaisliikuttajatoimintaa	Ei, mutta ohjattua välituntiliikuntaa on viikottain/ajoittain
Kaikilla oppilailla on mahdollisuus osallistua vähintään yhteen liikuntaharrastukseen koulupäivän yhteydessä	Kyllä
Koulussa on pitkät välitunnit (25-30min)	Kyllä, 1 x 30 min/pv
Koulussa on liikunnallisia välitunteja	Kyllä Nenäinmiessä runsaasti välituntivälineitä käytössä.
Move mittaustuloksia käsitellään koulussa; henkilökunnan, oppilaiden ja huoltajien kanssa	Kyllä, YHR, luokissa ja huoltajille tiedot
Ohjeistetaan opettajia, miten tarvittaessa ohjata perhe liikunta-neuvontaan.	Kyllä, jos tarvetta esiintyy
Liikkuvaan ja terveelliseen elämäntapaan liittyvistä asioista viestitään koteihin aktiivisesti	Kyllä
Osallistutaan liikunnallista elämäntapaa tukeviin tapahtumiin ja teemapäiviin	Nuorten maraton, #BeActive-viikko, Jyväskylän Pyöräilyviikko, Unelmien Liikuntapäivä, oppilasurheilu, koulun omat tapahtumat

Arviointi:

Lukuvuoden aikana järjestetään myös muita koulun henkilökunnan ja oppilaiden yhteisiä tilaisuuksia ja tapahtumia. Näiden aika, paikka ja sisältö määritellään erikseen ennen tilaisuutta/tapahtumaa. Huoltajia tiedotetaan näistä tarkemmin erikseen.

Liikunnallinen elämäntapa perusopetuksessa

Kaikki Jyväskylän perusopetuksen koulut ovat Liikkuvia kouluja. Liikkuva koulu -ohjelma tukee toiminnallista opetusta, välituntiliikuntaa ja koulumatkaliikuntaa. Liikkuva koulu on osa liikunnallisen elämäntavan edistämistä ja kokonaisuutta, jota työstetään yhteistyössä eri palvelualueiden kanssa. Lisäksi kouluissa on käytössä hyvinvoinnin vuosikello, jonka tarkoituksena on vahvistaa sekä oppilaiden että henkilökunnan kokonaisvaltaista hyvinvointia. Yksi hyvinvoinnin teemoista on liikunta. Kouluja kannustetaan hakemaan mukaan myös Fiksusti kouluun -ohjelmaan.

Liikunnallinen elämäntapa kasvun ja oppimisen palveluissa

Lasten ja nuorten kasvattaminen liikunnalliseen elämäntapaan on Liikuntapäätöksien strategiakärjen mukainen erityistavoite kaupungin palveluissa. Kaupunkistrategiaan ja hyvinvointisuunnitelmaan on kirjattu lupaus edistää lasten ja nuorten liikkumista päiväko-deissa, kouluissa ja vapaa-ajalla. Näin toimimalla vahvistetaan yhteisöllisyyttä, tuetaan liikunta- ja harrastustoimintaa sekä vähennetään yksinäisyyttä. Lasten ja nuorten liikkumisen

edistämisen toimenpiteet on kirjattu Jyväskylän kaupungin poikkihallinnolliseen liikkumissuunnitelmaan.

6.4 Kulttuuri

Kompassi on osa perusasteen opetussuunnitelmaa ja se tavoittaa kaikki oppilaat. Sen toteuttamista varten jokaisella koululla on nimetty kulttuurivastaava, joka huolehtii omalla koululla tiedonkulusta Kompassin ohjelmaan liittyen, osallistuu kulttuuriopetussuunnitelmaa koskeviin tiedotustilaisuuksiin ja antaa palautetta sen toteutumisesta. Kaikki opettajat huolehtivat oman luokkansa ilmoittautumisista Kompassin ohjelmaan.

Koulun oman kulttuuritoiminnan kehittäminen

Tavoite	Toimenpiteet
Kirjatkaa tähän kehittämissuunnitelmaan koulun omalle kulttuuritoiminnalle (liittyen esim. juhlakulttuuriin, talent-tapahtumiin tms.)	Kirjatkaa tähän käytännön toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi
Koulun oma kulttuuritoiminta	Koulussa järjestetään erilaisia tapahtumia: <ul style="list-style-type: none"> - TikkaFest 30.4.2026 - Joulujuhla ja kevätjuhla - Luokkien omat pienet juhlat (esim.lukujuhla 1lk.) - Halloween - Nen. Itsenäisyyspäivän lipunnosto - Heijastinviikko - Nälkäpäiväkeräys - Joulujutut - Ruokailuviikko - Ystävänpäivään liittyviä tapahtumia
Oppilaat pääsevät osallistumaan kulttuuritoiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen.	
Erilaisten juhlien myötä juhlakulttuurin oppiminen.	

Arviointi: Tapahtumien jälkeen keskustelut

Kulttuuri perusopetuksessa

Perusasteen opetussuunnitelmassa korostetaan erilaisten taitojen oppimista, joita vaihtuvat sisällöt tukevat. Yli oppiainerajat ylittävää monialaista oppimista suunnitellaan yhdessä myös koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Yksi näistä on Kulttuuripalvelujen kanssa yhteistyössä laadittu ja toteutettava kulttuuriopetussuunnitelma Kompassi. Kompassi tavoittaa vuosittain kaikki 0.–9. luokkien oppilaat. Toteutuksesta vastaavat yhteistyössä perusopetus- ja kulttuuripalvelut, kaikki kaupungin taidelaitokset ja joukko muita taiteen ammattilaisia. Kompassi turvaa tasapuolisen kulttuuriopetuksen koko peruskoulun ajan ja siten toteuttaa osaltaan opetussuunnitelman tavoitteita. Kompassi sisältää vuosittaiset kulttuuriretket, esitykset ja taidepajaohjelman, tekee kulttuurikasvatuksesta tavoitteellista ja jäsentynyttä, tukee uusien oppimisympäristöjen löytymistä sekä koulun ja kulttuurin välistä yhteistyötä. Kompassi huomioi myös erityisryhmät.

<https://www.jyvaskyla.fi/kulttuuriaitta/varhaiskasvatus-ja-koulut/kompassi>

<https://peda.net/jyvaskyla/kulttuuriopskompassi>

Kulttuuri kasvun ja oppimisen palveluissa

Jyväskylän kaupungin kulttuuripalvelut tuottaa lapsille, nuorille ja perheille runsaasti laadukkaita kulttuuripalveluita: tapahtumia ja esityksiä (Lasten Lysti- tapahtumavuosi, Lysti-Kylä-festivaali) sekä kokonaissuunnitelmiin perustuvien Kompassin, Kulttuurineuvolan ja varhaiskasvatuksen kulttuuritarjonnan.

Kulttuuripalvelut koordinoi seudullista lasten- ja nuortenkulttuurin yhteistyöverkosto Kulttuuriaittaa. Kulttuuriaitta on yksi Suomen lastenkulttuurikeskusten liiton perustajajäsenistä.

6.5 Elinvoima

Kuvatkaa tiiviisti 1-2 esimerkin kautta, miten tänä lukuvuonna koulun toiminnassa edistetään erityisesti innovatiivisuutta, yritteliäisyyttä ja valmiuksia kohdata tulevan työelämän moninaiset tarpeet.

5.lk Varainkeruuta ja sen suunnittelua luokkaretkeä varten, yhteistyö luokkatasojen kanssa ja sitä myötä yhteistyötaitojen harjoittelu uusien koulukavereiden kanssa.

6.lk Yhteiskuntaopissa yrittäjäyksijakso, joka huipentuu yrityskylävierailuun. Myyjäisiin ja kioskeihin tuotteiden valmistaminen ja myyminen.

Tutkijöiden yöhön osallistuminen

Elinvoima perusopetuksessa

Perusopetuksessa kaupunkistrategian mukaista elinvoiman rakentumista tukee vahvojen perustaitojen oppimisen lisäksi laaja-alaisen osaamisen tavoitteet. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti laaja-alainen osaaminen koostuu seitsemästä osa-alueesta: 1) Ajattelu ja oppiminen, 2) Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, 3) Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot, 4) Monilukutaito, 5) Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen, 6) Työelämätaidot ja yrittäjäyys ja 7) Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen.

Laaja-alaisella osaamisella tarkoitetaan tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon muodostamaa kokonaisuutta. Osaaminen tarkoittaa myös kykyä käyttää tietoja ja taitoja tilanteen edellyttämällä tavalla. Siihen, miten oppilaat käyttävät tietojään ja taitojään, vaikuttavat oppilaiden omaksumat arvot ja asenteet sekä tahto toimia.

Laaja-alaisen osaamisen lisääntynyt tarve nousee ympäröivän maailman muutoksista. Ihmisenä kasvaminen, opiskelu, työnteko sekä kansalaisena toimiminen nyt ja tulevaisuudessa edellyttävät tiedon- ja taidonalat ylittävää ja yhdistävää osaamista.

Elinvoima kasvun ja oppimisen palveluissa

Jyväskylän kaupunkistrategian mukaisesti elinvoima rakentuu muun muassa työllisyyden vahvistamisesta, kasvavista yrityksistä, houkuttelevista työpaikoista sekä yritysten ja korkeakoulujen kanssa toteutettavista tutkimus- ja kehitysinvestoinneista. Kasvun ja oppimisen palveluissa voimme tukea tätä strategista tavoitetta edistämällä lasten ja nuorten hyvää kasvua ja oppimista, innovatiivisuutta, yritteliäisyyttä ja valmiuksia kohdata tulevan työelämän moninaiset tarpeet.

7 Suunnitelmat

7.1 Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986
Yhdenvertaisuuslaki 2014/1325

Koulut ovat velvollisia edistämään ja seuraamaan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista omassa yksikössään. **Seurannan perusteella löydetyt kehittämistoimenpiteet lukuvuodelle 2025–2026:**

Kehitettävä teema ja tavoite	Kehittämistoimenpiteet	Aikataulu, vastuhenkilö, milloin arvioidaan
Vuorovaikutus ja toimintakulttuuri	Keskustelu YS-ajalla ja työpaikkakeskusteluissa, muistutus työnkiertomahdollisuudesta	johtoryhmä

Arviointi:

7.2 Opiskeluhoitosuunnitelma

Linkki koulun pedanettiin (linkki on 2025-2026 suunnitelma, jostain syystä linkissä väärä vuosiluku): <https://peda.net/jyvaskyla/tikankoulu/opiskelijahuoltosuunnitelma-2024-2025/oppilashuoltosuunnitelma-17.9.-2024-2025-.docx#top>

7.3 Ympäristösuunnitelma

Luku 6.2. toimii koulun ympäristösuunnitelmana. Jos yksikössä halutaan kirjata perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen ympäristötavoitteista johdettuja tai muita yksikkökohtaisia tavoitteita ja toimenpiteitä, niin ne kirjataan tähän.

Tavoite/päämäärä	Toimenpiteet	Vastuut, aikataulu
Kasvattaa oppilaista ympäristötietoisia, ympäristölukutaitoisia ja kestävästä kehitystä toteuttavia. Tavoitetta toteutetaan arjessa osallistumisen kautta.	<ul style="list-style-type: none"> -Koulussa käytössä ympäristökasvatuksen vuosikello -ulkoluokkatunnit lähiympäristössä -koulumatkojen kulkeminen lihasvoimin mahdollisuuksien mukaan -oppikirjojen kierrättäminen ja sähköisten materiaalien käyttö -luonnonmateriaalien hyödyntäminen -materiaalien säästeliäs käyttö -jätteiden lajittelu luokissa ja henkilökunnan tiloissa -luokkien naulakoiden pitäminen siistinä -käsipyyherullan käyttö -käsipaperien säästäväinen käyttö -sähkölaitteiden ja valojen sammuttaminen luokissa, kun luokassa ei olla paikalla -ohjataan oppilaita veden turhan kulutuksen vähentämiseen - käytetään sisäkenkiä -turhaa kopiointia pyritään vähentämään -kaksipuolikopiointi -tilataan välineitä mahdollisuuksien mukaan luokkien yhteiskäyttöön <p>Biojätteen määrää pyritään minimoimaan. Lapsia kannustetaan ottamaan sopiva määrä ruokaa ja syömään kaiken ottamansa.</p> <p>-Pyritään välttämään kertakäyttötuotteita. Retkillä käytetään kestopukeja pilimehujen sijaan.</p>	<p>luokanopettajat, koko lukuvuosi</p> <p>Hävikki viikot vk 39 ja 40 yhdessä Kylän kattauksen kanssa</p>
Fiksu liikkuminen	<ul style="list-style-type: none"> --Kannustetaan liikkumaan koulumatkat jalan tai polkupyörällä - Ohjataan käyttämään heijastimia ja valoja hämärän ja pimeän aikana 	<p>Be active –viikko vk 39</p> <p>Oppilaskunta, luokanopettajat, syksy ja talvi 2025 -2026</p>
Ohjata oppilaat huolehtimaan	Osallistutaan Pidä saaristo siistinä ry:n kummikouluohjelmaan	Tikan 2A ja 2B ja Nen 2-3 lk:t

läheisestä Tikan rannasta	Tikan ja Nenäinniemen rantojen siivoaminen roskista ennen talvea Tikan ja Nenäinnimen rantojen siivoaminen kesäkuntoon	luokanopettajat , syksy 2025, kevät 2026
Ohjata oppilaat huolehtimaan koulun lähiympäristöstä	Koulun lähiympäristön siivoustalkoot	Ympäristöryhmä, koko koulu,toukokuu 2026

Arviointi:

Kestävää elämäntapaa ja ympäristön lukutaitoa on pidetty esillä arjen koulutyössä, koulumatkoilla ja retkillä.

Syksyn hävikkiviikoista aamunavausinfo, ruuan hävikkimäärät esillä ruokalassa, tehty mahdolliseksi seurata ruokahävikkiä luokittain

Tikan ja Nenäinnimen rantojen siivous tehty syksyllä ja keväällä.

Koulun lähiympäristön siivoustalkoot

7.4 Muut suunnitelmat

	Päivitetty
Pelastussuunnitelman yleinen osa	6.8.2025
Pelastussuunnitelman toimintakortit	6.8.2025
Kriisisuunnitelma	6.8.2025
Yksikkökohtainen lääkehoitosuunnitelma	25.9.2025